

TRIBUNES DE REFLEXIÓ A L'ENTORN DELS REPTES DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL

PALAU MACAYA, BARCELONA, DEL 27 DE SETEMBRE DE 2018 AL 29 DE GENER DE 2019

 6 MIN DE LECTURA

PROJECTE SELECCIONAT EN LA CONVOCATÒRIA DEL PALAU MACAYA, que té com a finalitat donar suport a iniciatives i projectes de reflexió, debat, intercanvi i difusió d'idees que ajudin a entendre millor els reptes que té plantejats la nostra societat i que permetin identificar noves tendències de progrés i transformació social.

El projecte que vam plantejar té l'objectiu de reflexionar a l'entorn dels reptes i el futur de la formació professional (FP) per als propers anys, amb la implicació i participació de tots els agents involucrats, concretant propostes de treball compartit.

Les tribunes de reflexió ens han ajudat a aprofundir en els principals reptes identificats en els grups de discussió desenvolupats durant l'any 2017 i a posar en valor els aspectes que els diferents actors de l'àmbit de l'FP han considerat determinants per a

l'establiment d'una formació més innovadora, vinculada a l'empresa, eficient i de qualitat, que ofereixi el màxim d'oportunitats a les persones, justa i equitativa.

Aquestes activitats han permès, a més a més, establir els punts forts, els punts febles, les oportunitats i les amenaces de l'FP actual, tot tenint com a referent les empreses de Barcelona i de l'àrea metropolitana, la inserció al món laboral de les persones que estudien FP i el desenvolupament econòmic d'aquest context territorial.

Obra Social "la Caixa"

1 R E P T E :

Partint de la identificació dels reptes al llarg del 2017, i amb la voluntat de continuar treballant de forma col·laborativa per aportar recomanacions i elaborar un full de ruta possibilista per als propers anys, es va engegar el projecte Tribunes de Reflexió “Reptes i Futur de l’FP” al Palau Macaya durant els anys 2018 i 2019. Els principals reptes que van aflorar i que es van considerar de més importància per debatre van ser a partir de la importància de l’orientació educativa al llarg de les diferents etapes i el seu paper clau per assolir l’excel·lència a l’FP.

- Diversificació de trajectòries educatives i d’itineraris d’entrada a l’FP.
- L’FP entesa com una opció de formació al llarg de la vida.
- Importància de la relació de l’FP amb l’empresa, des de la bidireccionalitat i els objectius compartits.
- Professionalització dels equips docents.
- Més flexibilització i autonomia a l’FP, als seus centres i al sistema mateix.
- Més i millor comunicació i visibilització de l’FP.
- Lluita contra l’abandonament prematur del sistema.
- Visibilització de la innovació a l’FP, tant des de la perspectiva de projectes compartits amb l’empresa com de la metodologia d’aprenentatge a l’aula.

2 O B J E C T I U S D E L C I C L E :

Reflexionar a l’entorn dels reptes i el futur de la formació professional per als propers anys, amb la implicació i participació de tots els agents involucrats, concretant propostes de treball compartit.

3 L E S I D E E S C L A U :

IMPULSAR I IMPLEMENTAR METODOLOGIES D’INNOVACIÓ, COM LA D’APRENENTATGE PER REPTES

Les principals idees generades en el procés de reflexió al llarg de les tres tribunes han estat recollides en el document [*Inventari de propostes del cicle Tribunes d’Orientació, Innovació i Relació de la Formació Professional amb l’Empresa*](#), que es va lliurar el mateix dia de la jornada.

Algunes d’aquestes idees significatives han estat:

Implementar de manera generalitzada a les aules la metodologia d’aprenentatge per reptes. Alumnat més ben preparat davant els canvis actuals de l’entorn i acció que permet **reforçar l’adquisició de *soft skills* i valors**.

DUR A TERME UNA CAMPANYA DE DIFUSIÓ DE L'FP

Més i millor difusió, tot utilitzant la informació recollida sobre exalumnes d'FP que actualment estan empleats i casos d'èxit d'empreses i organitzacions que estiguin implicades en la formació.

DISSENYAR CONVENIS DE COL·LABORACIÓ MÉS AVANÇATS ENTRE EL CENTRE I L'EMPRESA

Revisió i informació dels actuals convenis de col·laboració entre els centres, les empreses i les organitzacions. Dissenyar convenis de col·laboració en què hi hagi un coliderage entre el centre i l'empresa on aquesta tingui una implicació molt més activa.

CREAR I FOMENTAR CENTRES INTEGRATS

Trencar amb la dinàmica dels centres que ofereixen només un sistema formatiu i que orienten l'alumnat cap a aquest. Aconseguir visualitzar la flexibilitat dels itineraris, orientar de manera equitativa entre tots els sistemes formatius i garantir les sinergies.

PROMOCIONAR L'ORIENTACIÓ, COM, PER EXEMPLE, EXECUTAR ESTRATÈGIES D'ORIENTACIÓ A PRIMÀRIA I SECUNDÀRIA

Realització de xerrades als pares i mares sobre professions disruptives, visites a centres de treball de diversos sectors econòmics i una avaluació per competències de l'alumnat que permeti una orientació més personalitzada.

POTENCIAR ESTADES FORMATIVES DELS DOCENTS A LES EMPRESES

Millorar les capacitats formatives del professorat en l'àmbit tècnic. Tot i que els docents coneixen aquesta mena de col·laboracions, la seva pràctica no està tan estesa perquè són les empreses les que no la coneixen. Per tant, la proposta es formula posant èmfasi en la necessitat de difondre-la entre les empreses.

PROMOCIONAR I FACILITAR LA IMPLEMENTACIÓ DE L'FP DUAL, COM, PER EXEMPLE, FER UNA PROSPECCIÓ COORDINADA DE L'FP DUAL

Creació d'un dispositiu que permeti dur a terme una prospecció i planificació coordinada de l'FP dual, tot posant una atenció especial a les pimes. Aquest mecanisme hauria de facilitar una actualització àgil del catàleg de necessitats de qualificació, així com crear un espai de col·laboració.

4 ACTIVITATS QUE COMPONEN EL CICLE:

SEMINARI 1

REPTES DE L'FP: LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I LA INNOVACIÓ

27 de setembre de 2018

Aprofundir en la innovació com a palanca de canvi, també en la formació professional. Innovar per créixer, per

millorar. Explorar quins són els diversos camins de la innovació quan parlem d'FP. La innovació compartida amb el món de l'empresa i la innovació metodològica a l'aula, dues cares d'una mateixa moneda.

Amb la participació de: Boris Mir i Dani Bernard

SEMINARI 2

REPTES DE L'FP: L'ORIENTACIÓ

23 d'octubre de 2018

Posar en valor l'orientació en les diferents etapes educatives com un procés eficaç per a la presa de decisions i el coneixement de la varietat d'oferta educativa, considerant l'FP com una opció de qualitat i una aposta clara d'inserció laboral.

Reflexionar sobre la diversificació de trajectòries educatives, sobre l'abandonament prematur del sistema i sobre l'FP com una opció per a la formació contínua o al llarg de la vida. Determinar el punt de partida, les bones pràctiques i les propostes de futur.

Amb la participació de: Màrius Martínez i Digna Couso

SEMINARI 3

REPTES DE L'FP: LA RELACIÓ AMB L'EMPRESA

26 de novembre de 2018

Enfortir la relació entre la formació professional i el teixit empresarial, en un context on la formació en alternança pren importància i l'FP dual es posiciona com una formació capaç de proporcionar a l'alumnat l'adquisició de competències clau i específiques en un entorn real. La comunicació i visibilització de l'FP en l'entorn empresarial és també un objectiu d'aquest seminari, és a dir, què pot oferir l'FP a l'empresa. Explorar el concepte d'empresa formadora des d'una perspectiva de compromís global.

Amb la participació de: Eduard Pallejà i Dra. Ana Ripoll

CONFERÈNCIA

JORNADA "REPTES I FUTUR DE L'FP"

29 de gener de 2019

Sessió per donar a conèixer els principals resultats de les tres tribunes i en la qual es presentarà el full de ruta consensuat per a l'FP del futur. Aquest document s'eleva a les instàncies polítiques competents perquè, si és el cas, el valorin i l'implementin.

Amb la participació de: Sara Berbel, Antón Costas i Ramón Martínez de Murguía

5 CONCLUSIONS DEL CICLE:

Uns dels punts per destacar durant el cicle de tribunes i, especialment, en la jornada final de “Reptes i Futur de l’FP” ha estat **l’alta participació i implicació dels diferents agents educatius i econòmics en el projecte**.

Aquesta participació ha permès **teixir una xarxa de relacions institucionals i personals** amb caràcter suprasectorial, és a dir, les tribunes de reflexió han propiciat la **interrelació de persones dels mons educatiu, empresarial, administratiu i sindical**.

De manera més concreta i ja centrant-nos en els resultats principals, és important esmentar que les tres tribunes –la d’innovació, la d’orientació i la d’empresa– han generat un total de **41 propostes d’actuació** en matèria de formació professional inicial (FPI).

Pel que fa a la **tribuna d’innovació**, les actuacions més rellevants han estat:

Acció 1: impulsar metodologies d’innovació, com la d’aprenentatge per reptes

En aquest sentit, es proposa implementar de manera generalitzada a les aules la **metodologia d’aprenentatge per reptes**. Amb aquesta metodologia es considera que l’alumnat es prepara millor davant dels canvis actuals de l’entorn i permet reforçar l’adquisició de **soft skills i de valors**.

Acció 2: fer la campanya de difusió de l’FP

Es proposa fer una difusió **més àmplia i millor**, tot utilitzant la informació recollida sobre exalumnes de l’FP que actualment estan empleats i casos d’èxit d’empreses i organitzacions que estiguin implicades en la formació. Les estades dels docents també es considera un element que pot contribuir a la difusió, ja que aquests poden actuar com a representants de l’FP a l’empresa.

Acció 3: dissenyar convenis de col·laboració més avançats entre el centre i l’empresa

Amb aquesta iniciativa es proposa la revisió i la reformulació dels actuals convenis de col·laboració entre els centres i les empreses. En aquest sentit, es pretén **dissenyar convenis en què hi hagi un col·laboratge entre el centre i l’empresa** on aquesta darrera tingui una implicació molt més activa que en l’actualitat.

De manera complementària a la revisió dels convenis es proposa **crear la figura de l’alumne ambaixador**. L’objectiu d’aquesta figura és que exerceixi com a vincle entre el centre i l’empresa, de tal manera que els centres puguin conèixer millor les necessitats de les empreses, i les empreses, el que es fa en aquests centres.

Pel que fa a la **tribuna d’orientació**:

Acció 4: crear i fomentar centres integrats

Aconseguir visualitzar la flexibilitat dels itineraris, orientar de manera equitativa entre tots els sistemes formatius i garantir les sinergies.

Acció 5: promocionar l’orientació

Fomentar la integració de l’orientació en la tasca docent i com a estratègia específica dins dels centres d’FP. L’objectiu d’aquesta proposta és que l’alumnat pugui anar definint el seu itinerari professional durant el seu recorregut acadèmic, immers en un entorn que li faciliti informació i activitats que l’ajudin a prendre decisions.

Acció 6: potenciar estades formatives dels docents

Difondre la pràctica d'estades formatives dels docents a les empreses per tal d'enfortir vincles i promoure la millora de les capacitats formatives del professorat en l'àmbit tècnic.

Cal remarcar que per poder potenciar de manera efectiva aquesta mena de pràctiques cal que l'Administració faciliti l'estructura necessària perquè els docents la puguin dur a terme. Amb aquesta iniciativa es persegueix facilitar el **desenvolupament de projectes comuns entre els centres i l'empresa**, promoure el coneixement de determinats sectors entre els docents i com facilitar les col·laboracions amb professionals especialistes de les empreses i organitzacions.

I respecte de la [tribuna d'empresa](#):

Acció 7: promocionar i facilitar la implementació de l'FP dual

Creació d'un dispositiu que permeti dur a terme una prospecció i planificació coordinada de l'FP dual, tot posant una atenció especial a les pimes. Aquest mecanisme hauria de facilitar la creació d'un espai de col·laboració entre els agents implicats.

Acció 8: crear un model dual pensat per a pimes

Necessitat d'aproximar l'FP a les pimes i de facilitar la gestió burocràtica de col·laboració, que, ara mateix, moltes no poden assumir. Aquest model hauria d'incloure diverses accions específiques, com la creació d'una figura mancomunal que faciliti els tràmits burocràtics entre l'empresa i els centres, la creació d'incentius per a les pimes, la formació a les gestories laborals, que ara mateix desincentiven moltes empreses a fer contractes de formació, i també una **millora del seguiment tutorial**.

Acció 9: fer d'altaveu de les necessitats de les empreses a les institucions

Establiment d'un canal clar i definició d'un interlocutor vàlid que pugui recollir les necessitats que es detecten a les empreses mitjançant les comissions de formació dels convenis col·lectius establerts a l'acord interprofessional de Catalunya.

Aquest espai podria utilitzar-se per donar a conèixer el model de l'FP en alternança entre els treballadors, així com difondre l'FP entre les empreses.

Més enllà de la concreció de les propostes, la dinamització d'aquest procés de reflexió ha aportat a la Fundació BCN Formació Professional un **full de ruta per treballar els propers anys, assumint el compromís de desenvolupar i impulsar les actuacions que són competències de la Fundació**. Aquest compromís es va adoptar a la jornada final "Reptes i Futur de l'FP", en la qual van participar experts en matèria d'FP.

6 PARTICIPANTS:

BORIS MIR

Professor d'educació secundària expert en aprenentatge i en transformació educativa. Promotor de l'Institut-Escola Les Vinyes, un centre de la xarxa d'instituts innovadors de la UAB. Ha treballat al Servei de Tecnologies per al l'Aprenentatge i el Coneixement en el desenvolupament de les competències digitals i en l'equip responsable del Projecte eduCAT1x1, al Servei d'Innovació i Recerca Educativa (SIRE) del Departament d'Ensenyament. Actualment és el director adjunt del programa Escola Nova 21, una aliança per a un sistema educatiu avançat.

DANI BERNARD

Enginyer tècnic industrial, MBA, màster en prevenció de Riscos Laborals, màster en Innovació Empresarial i Gestió Tecnològica i postgrau en sistemes de control i certificació ambiental. Ha desenvolupat la seva carrera professional en els àmbits industrial i de l'ensenyament. Ha estat el coordinador del programa INNOVAFP de la Direcció General de Formació Professional i va fundar la consultora D'ANOU, on treballa actualment.

MÀRIUS MARTÍNEZ

Professor titular d'Orientació Professional a la UAB. Pedagog i doctor en Ciències de l'Educació, ha estat degà de la Facultat de Ciències de l'Educació i membre del Consell Escolar de Catalunya. Ha col·laborat amb l'ICE de la UAB i de la UB, el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada del Departament de Justícia, el Consorci d'Educació de Barcelona i el Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu i la DIBA. Fa recerca sobre orientació professional i inserció laboral dels joves. És l'investigador principal del grup de recerca Diversitat i Orientació (DO-UAB) del Departament de Pedagogia Aplicada de la UAB.

DIGNA COUSO

Llicenciada en Física i doctora en Didàctica de les Ciències. Actualment treballa com a directora del Centre de Recerca per a l'Educació Científica i Matemàtica CRECiM, de la Facultat de Ciències de l'Educació, i com a professora agregada a la Facultat de Ciències de l'Educació (UAB).

EDUARD PALLEJÀ

Llicenciat en Psicologia (UB). Actualment és el director de la Fundació Agbar. Va ser director general de la Fundació UPC, director del Gabinet del Rectorat i vicegerent i responsable de les Relacions Externes de la Universitat Politècnica de Catalunya. Compagina la seva experiència professional als àmbits de gestió pública i privada.

DRA. ANA RIPOLL

Catedràtica d'Arquitectura i Tecnologia de Computadors de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), exrectora de la UAB i presidenta de l'Associació Bioinformàtics Barcelona (BIB).

RAMÓN MARTÍNEZ DE MURGUÍA

Coordinador d'FP Dual a la Viceconselleria de Formació Professional del Departament d'Educació del Govern Basc. Ha estat professor de formació professional en diversos centres del País Basc i director de l'Institut de la Construcció d'Altza entre els anys 1989 i 1995. Ha ocupat diferents càrrecs al Departament d'Educació del Govern Basc.

SARA BERBEL

Doctora en Psicologia Social. Actualment és directora general de Barcelona Activa i gerent de Política Econòmica i Desenvolupament Local de l'Ajuntament de Barcelona. Ha estat directora general d'Igualtat d'Oportunitats al Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, presidenta de l'Institut Català de les Dones i coordinadora de Polítiques d'Igualtat, de Promoció Econòmica i d'Economia Social a l'Ajuntament de Barcelona.

ANTÓN COSTAS COMESAÑA

Enginyer tècnic industrial i economista. Catedràtic de Política Econòmica a la UB. Té diverses publicacions i és columnista de diferents mitjans. És membre i assessor de diversos consells d'administració. Ha estat president del Cercle d'Economia (2013-2017) i en l'actualitat és president de la Fundació Cercle d'Economia.

PalauMacaya

Fundació Bancària "la Caixa"